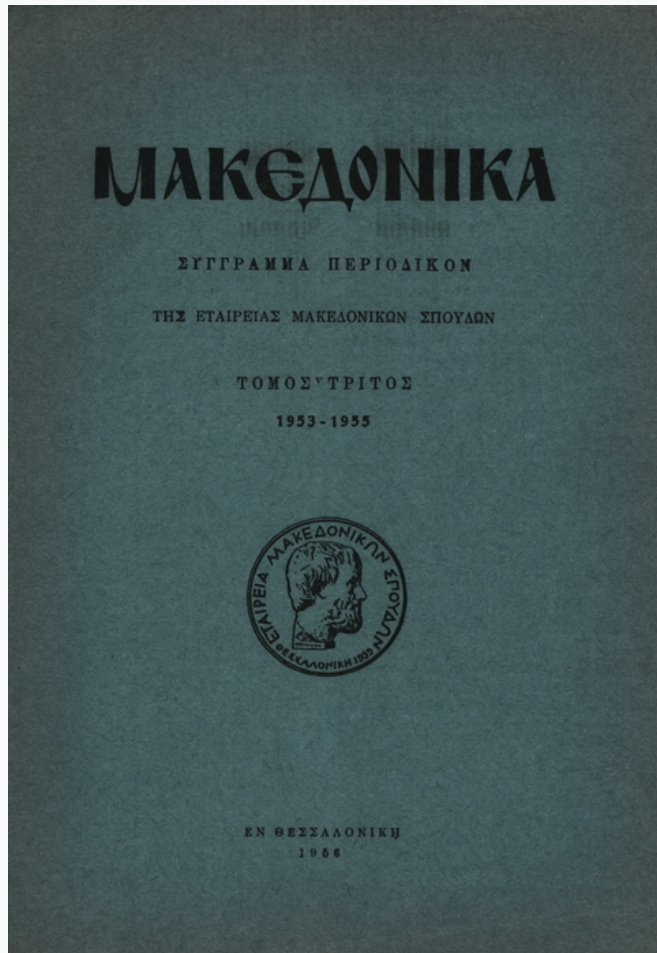

Μακεδονικά

Vol 3 (1956)

Χρ. Νάλτσα, Το Μακεδονικόν ζήτημα και η Σοβιετική πολιτική

Βασίλειος Λαούρδας

doi: [10.12681/makedonika.1122](https://doi.org/10.12681/makedonika.1122)

Copyright © 2015, Βασίλειος Λαούρδας

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

To cite this article:

Λαούρδας Β. (1956). Χρ. Νάλτσα, Το Μακεδονικόν ζήτημα και η Σοβιετική πολιτική. *Μακεδονικά*, 3, 443–444.
<https://doi.org/10.12681/makedonika.1122>

μερὲς σύμφωνον τῆς Ρώμης). Κεφάλαιον ΙΗ'. Ὁ ἐπαναξοπλισμὸς 1933 - 1936 (I. Ἀποχώρησις τῆς Γερμανίας ἐκ τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν. II. Δολοφονία τοῦ Ντόλφους. III. Ἡ γαλλορωσικὴ συμμαχία. IV. Παραβίασις τῶν στρατιωτικῶν ὄρων τῆς Συνθήκης τῶν Βερσαλλιών). Κεφάλαιον ΙΘ'. Ὁ ἄξων Βερολίνου - Ρώμης (I. Ἡ αἰθιοπικὴ κρίσις. II. Ὁ Ἰσπανικὸς ἐμφύλιος πόλεμος. III. Ἡ προσάρτησις τῆς Αὐστρίας. IV. Τὸ τέλος τῆς Τσεχοσλοβακίας). Κεφάλαιον Κ'. Τὸ Βαλκανικὸν σύμφωνον καὶ ἡ πολιτικὴ τῶν βαλκανικῶν κρατῶν (I Τὸ βαλκανικὸν σύμφωνον. II. Ἡ πολιτικὴ τῶν βαλκανικῶν κρατῶν. III. Ἡ σύμβασις τοῦ Μοντραί). Κεφάλαιον ΚΑ'. Αἱ παραμοναὶ τοῦ δευτέρου παγκοσμίου πολέμου (I. Μετὰ τὸ Μόναχον. II. Ἡ πολιτικὴ τῆς Ρωσίας. III. Ἐκρηξις τοῦ πολέμου). Ἡ παράθεσις αὐτῆ τῶν τίτλων τῶν κεφαλαίων τοῦ βιβλίου δεικνύει ἀφ' ἑαυτῆς τὴν ποικιλίαν καὶ τὸν πλοῦτον τῆς ὕλης. Ἰδιαιτέρως ἐνδιαφέροντα διὰ τὴν Ἑλλάδα εἶναι τὰ κεφάλαια Δ', ΙΑ' καὶ ΙΣΤ', εἰς τὰ ὅποια ἀναπτύσσονται κατὰ σειρὰν ἡ ἔξωτερικὴ πολιτικὴ τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου, τὰ δραματικὰ γεγονότα, τὰ ὅποια ὠδήγησαν εἰς τὴν μικρασιατικὴν καταστροφὴν, καὶ αἱ ἔπειτα ἀπὸ τὸν παγκόσμιον πόλεμον διπλωματικαὶ σχέσεις τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὰ γειτονικὰ κράτη. Ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλα κεφάλαια τοῦ βιβλίου ὁ Σ. Λάσκαρις ἀναφέρεται ἐπανειλημμένως εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὁλόκληρος δὲ ἡ ἐργασία του ἔχει γραφῆ με κέντρον τὰς διπλωματικὰς ζυμώσεις εἰς τὴν Χερσονήσον τοῦ Αἴμου. Ἡ νηφαλιότης καὶ ἡ ἀντικειμενικότης κρίσεως, μαζὶ με τὸ ἀπλοῦν καὶ ἀπέριτον ὕφος, καθιστοῦν τὸ ἔργον χρησιμώτατον ἀνάγνωσμα.

ΒΑΣ. ΛΑΟΥΡΔΑΣ

Χρ. Νάλτσα, Τὸ Μακεδονικὸν ζήτημα καὶ ἡ Σοβιετικὴ πολιτικὴ. Θεσσαλονίκη 1954 (=Ἴδρυμα Μελετῶν τῆς Χερσονήσου τοῦ Αἴμου, ἀρ. 2). 8ον, σελ. η' + 544.

Ἡ μνημειώδης ἐργασία τοῦ Χριστοφ. Νάλτσα, διαπρεποῦς δικηγόρου τῆς Θεσσαλονίκης καὶ εἰδικοῦ μελετητοῦ τῶν Βαλκανικῶν ζητημάτων, ἐκρίθη ἤδη ἐπαρκῶς ὑπὸ τοῦ ἡμερησίου καὶ περιοδικοῦ τύπου τῆς Ἑλλάδος, ἀνεγνωρίσθη δὲ ὕφ' ὄλων, ὅσοι τὴν ἐμελέτησαν, ὡς ἡ σπουδαιότερα μέχρι τοῦδε συμβολὴ εἰς τὴν μελέτην τοῦ Μακεδονικοῦ ζητήματος καὶ τῶν παραγόντων, οἱ ὅποιοι συνετέλεσαν εἰς τὴν δημιουργίαν του. Ὁ συγγραφεὺς παρακολουθεῖ χρονολογικῶς τὴν σχέσιν τῆς Ρωσίας πρὸς τὸ Μακεδονικὸν ζήτημα, ἀποδεικνύει δὲ ἄνευ, νομίζω, ἀμφιβολίας ὅτι ἡ ἐνοχὴ τῆς εἰς τὴν δημιουργίαν καὶ τὴν ἐξέλιξιν τοῦ ζητήματος αὐτοῦ εἶναι μεγίστη. Τὸ βιβλίον ἀποτελεῖται ἀπὸ πρόλογον (1 - 16), εἰς τὸν ὅποιον ἐξηγνεύεται ἡ σημασία τοῦ θέματος, ἀπὸ εἰσαγωγὴν (17 - 91) με θέμα «Ἡ ἀπὸ τοῦ 1828 μέχρι τοῦ 1917 πολιτικὴ τῆς Τσαρικῆς Ρωσίας ἐν τῷ Μακεδονικῷ ζητήματι» καὶ ἀπὸ πέντε διεξοδικὰ κεφάλαια με τοὺς ἀκολουθίους τίτλους.

Μέρος πρῶτον. Μεταξὺ τῶν δύο πολέμων (93 - 142). Μέρος δεύτερον. Ὁ δεύτερος παγκόσμιος πόλεμος (143 - 203). Μέρος τρίτον. Ἡ κατοχὴ καὶ αἰρωσικαὶ προσπάθειαι πρὸς ἐπικράτησιν ἐν Ἑλλάδι (204 - 356). Μέρος τέταρτον. Ἡ ἔνοπλος κατὰ τῆς Ἑλλάδος σλαυικὴ ἐπίθεσις (357 - 484). Μέρος πέμπτον. Ἡ σημερινὴ διπλωματικὴ θέσις τοῦ Μακεδονικοῦ ζητήματος (485 - 522). Τὸ ἔργον περατοῦται δι' ἐπιλόγου (σελ. 523 - 538), εἰς τὸν ὁποῖον ἀνακεφαλαιοῦνται αἱ βασικαὶ γραμμαὶ τοῦ ὄλου ζητήματος, καὶ διὰ βιβλιογραφίας (539 - 544). Διὰ τοῦ ἔργου του αὐτοῦ ὁ Χρ. Νάλτσας ἐφώτισε τὸ Μακεδονικὸν ζήτημα ὑπὸ νέαν προοπτικὴν καὶ συνετέλεσεν ὥστε τοῦτο νὰ μὴ θεωρῆται πλέον ὡς ὑπόθεσις τοπικοῦ ἀπλῶς χαρακτῆρος, ἀλλ' ὡς τμῆμα, καὶ δὴ βασικόν, γενικωτέρων πολιτικῶν ἐπιδιώξεων, αἱ ὁποῖαι, ἐὰν πραγματοποιηθοῦν, εἶναι δυνατὸν νὰ ἔχουν ἀποτελέσματα παγκοσμίου σημασίας.

ΒΑΣ. ΛΑΟΥΡΔΑΣ

G. B. Zotiades, The Macedonian controversy. Θεσσαλονίκη 1954 (= Ἰδρυμα Μελετῶν τῆς Χερσονήσου τοῦ Αἴμου, ἀρ. 4), 8ον, σελ. XII + 92.

Τὸ βιβλίον τοῦ Γ. Ζωτιάδη «The Macedonian controversy» εἶναι μελέτη, ἣ ὁποία ἐγράφη καὶ ἐνεκρίθη διὰ τὸ δίπλωμα Master of Arts εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Michigan. Ὁ συγγραφεὺς συνοψίζει εἰς τὸ ἔργον του τὸ θέμα τῆς ἀντιδικίας διὰ τὴν Μακεδονίαν καί, ἀφοῦ διατυπώσῃ σαφῶς ὅτι ἡ «Μακεδονία» εἶναι σήμερον γεωγραφικὴ ἔννοια καὶ οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει μὲ τὴν ἔννοιαν τοῦ «ἔθνους», ἀποδεικνύει ὅτι ἡ περὶ αὐτῆς συζήτησις εἶναι δημιουργημα ἀφ' ἑνὸς μὲν τῆς Ρωσίας τῶν Τσάρων, ἀφ' ἑτέρου δὲ τῶν βορείως τῆς Ἑλλάδος κομμουνιστῶν. Λόγω τῆς γλώσσης του τὸ βιβλίον τοῦ κ. Ζωτιάδη ἔκανε γνωστὰς εἰς εὐρὺ ἀναγνωστικὸν κοινὸν τὰς ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ ἀπόψεις τῆς Ἑλλάδος, ἣ δὲ πολεμικὴ, ἣ ὁποία ἠσκήθη ἐναντίον του ὑπὸ τῶν βουλγαρικῶν λαθροβίων ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν τῆς Ἀμερικῆς, ἀπέδειξε ὅτι τὸ βιβλίον αὐτὸ εἶχεν εὐρυτάτην ἀπήχησιν. Ἰδιαιτέρως ἀξιοσημεῖωτος εἰς τὸ ἔργον αὐτὸ εἶναι ἡ εὐρεία χρῆσις τῶν εἰς ἀγγλικὴν γλῶσσαν ὑπὸ Βουλγάρων ἰδίως ἀλλὰ καὶ γενικῶς ὑπὸ Σλάβων δημοσιευθεισῶν μελετῶν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς Μακεδονίας καὶ ἡ ἀντικειμενικότης τῶν κρίσεων τοῦ συγγραφέως. Ὅπως εἶναι φυσικὸν εἰς σύγγραμμα τοῦ εἴδους αὐτοῦ, ὁ συγγραφεὺς στηρίζεται εἰς πλῆθος βοηθημάτων, τὰ ὁποῖα χρησιμοποιοεῖ διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἀπόψεών του κατὰ τρόπον, ὁ ὁποῖος δημιουργεῖ ἐνίοτε τὴν ἐντύπωσιν, ὅτι τὸ ἔργον στερεῖται πρωτοτυπίας. Ἀλλὰ βεβαίως ἡ πρόθεσις τοῦ συγγραφέως δὲν ἦτο νὰ πρωτοτυπήσῃ, ἀλλὰ νὰ ἐπαναλάβῃ διὰ μίαν εἰσέτι φορὰν καὶ δὴ εἰς γλῶσσαν ἀγγλικὴν τὴν σαφῆ ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ ἄποψιν καὶ τῆς ἑλληνικῆς καὶ τῆς ξένης φιλελληνικῆς βιβλιογραφίας.

ΒΑΣ. ΛΑΟΥΡΔΑΣ